

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

Предмет: Извештај Комисије за избор једног наставника у звању доцента за ужу научну област Филозофија, предмет: Увод у филозофију

На основу одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1792/1 од 24. 06. 2013. године, а у складу са чланом 65 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима који су се јавили на конкурс за избор једног наставника у звању **доцента** за ужу област **Филозофија, предмет: Увод у филозофију** на Филолошком факултету Универзитета у Београду. На основу увида у документацију коју нам је надлежна служба доставила, част нам је да Изборном већу Филолошког факултета поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс, објављен у листу *Послови*, бр. 524 од 03. 07. 2013. године, јавио се један кандидат: др Желимир Вукашиновић, доцент за ужу област Филозофија, предмет: Увод у филозофију на Семинару за друштвене науке Филолошког факултета Универзитета у Београду.

І. БИОГРАФИЈА

Др Желимир Вукашиновић је рођен у Сарајеву 1970. године. Студије филозофије је почео на Одсеку за филозофију и социологију Филозофског факултета Универзитета у Сарајеву 1990. (I-II год. студија), наставио на Одсеку за филозофију на Филозофском факултету Универзитета у Београду, 1993-95. (II-IV год. студија), а завршио их на *Swinburne University* у Мелбурну 1996. године. 1998. године на истом факултету завршио *Honours* студије тезом *Heidegger and the Process of Philosophising* (Honours I class, ментор: др Arran Gare). 1998. године добио стипендију *La Trobe University* из Мелбурна, где је у току докторских студија асистирао на предметима: 1. *Philosophy of Human Psychology*, 2. *Psychoanalysis, Self and World*, 3. *Theories of a Good Life*. 2003. године докторирао филозофију, теза: *Being and Philosophising or Heidegger's Hermeneutics of Being*. 2005. године изабран за доцента за *Естетику* и *Увод у филозофију* на Одсеку за филозофију Филозофског факултета у Источном Сарајеву. 2005. године је изабран за доцента за област Филозофија, предмети: *Увод у филозофију* и *Увод у естетику*, на Одсеку за филологију Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу. У звање доцента за предмет *Увод у филозофију* на Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду је изабран 2008. године.

На Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду, Вукашиновић изводи наставу студијских програма за предмете *Увод у филозофију* и *Увод у естетику* на основним студијама, *Филозофију књижевности* на мастер студијама и *Филозофију*

књижевности - феноменолошки приступ на докторским студијама. У периоду од 2008. до 2010. године предавао је и на докторским студијама Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу предмете: *Феноменологија, Херменеутика и деконструкција, Савремене теорије поезије*.

Желимир Вукашиновић је био заменик управника Семинара за друштвене науке Филолошког факултета у Београду у периоду од 2009. до 2011. године, а управник је Семинара за друштвене науке од 2011. године. Вукашиновић је до сада објавио монографије: 1. Двокњижје *Композиција философије: По-етика пада и Генеалогичка историја будућности* (2006.), 2. *Бивствовање, херменеутика, субјект* (2010.), објављује стручне и научне радове, објавио је и књиге песама *Лирика предаје, Гравитација душе*, поему *Хистериион*, главни је и одговорни уредник часописа *Дискурси - друштво, религија, култура*, ЦЕИР, Сарајево, приредио је тематске бројеве часописа *Анали* (посвећен животу и делу проф. др Ратка Нешковића) и *Наслеђе*: 1. *Ниче* и 2. *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност*, рецензирао приручник *Етика* ауторке проф. др Јасне Јанићијевић, и монографију о Владимиру Величковићу, аутора проф. др Слободана Лазаревића, рецензент је часописа *Наслеђе*, часописа *Радови Филозофског факултета* у Источном Сарајеву и *Зборника радова са научног скупа* Филозофског факултета у Источном Сарајеву. Кандидат је учествовао на конференцијама и научним скуповима, у организацији округлог стола *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност* на Филолошко-уметничком факултету у Крагујевцу, држао је јавна предавања, учествовао у промоцијама и трибинама, члан је Естетичког друштва Србије. 2011. године, Вукашиновић је по предлогу Националне комисије, учествовао на *High-Level Regional Meeting on the Teaching of Philosophy* у Милану, одржаном у организацији UNESCO-а, Италијанске националне комисије за сарадњу са UNESCO-ом и Libera Università di Lingue e Comunicazione из Милана. Исте је године кандидат учествовао, са академиком Владетом Јеротићем, у трибини *Субјективно и објективно* на Коларчевом универзитету у Београду. Од 2011. године ангажован је на пројекту 178018 *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

II. БИБЛИОГРАФИЈА И ОЦЕНА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА

(До избора у звање доцента 2008. године)

II. 1. Монографије

1. Двокњижје *Композиција философије: По-етика пада* (ISBN: 86-7784-044-3) и *Генеалогичка историја будућности* (ISBN: 86-7784-045-1), Легенда, Чачак, 2006.

II. 2. Научни и стручни радови објављени у часописима

1. *Онтолошко-естетичка увертира у историју будућности*", *Радови Филозофског факултета*, Источно Сарајево. Број свеске: 6-7, 2005., стр. 167-184.

УДК 101.3 111.1:02.0 / ISSN 1512-5858

(Рад у водећем часопису националног значаја)

2. "Где је глобална култура?" *Наслеђе* бр. 4, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2006., стр. 177-181.

УДК 316.7:141.78 008:316.776 / ISSN 1820-1768

(Рад у водећем часопису националног значаја)

3. "Завичајност и егзистенција", *Градина* бр. 16, Ниш, 2006., стр. 287-290.

УДК 82 / ISSN 0436-2616

(Рад у научном часопису)

4. "Удес метафизике у херменеутику Бивствовања", *Наслеђе* бр. 6, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2007., стр. 89-97.

УДК 111.1:801.73 / ISSN 1820-1768

(Рад у водећем часопису националног значаја)

5. "Умјетност философирања, метафизика и живот", *Радови* Филозофског факултета, Источно Сарајево. Број свеске: 9., вол. 2., 2008., стр. 19-29.

УДК 111.852 / ISSN 1512-5858

(Рад у водећем часопису националног значаја)

II. 3. Научни и стручни радови објављени у зборницима

1. "Философија као ест/етика", *Зборник радова*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2006., стр. 309-320.

УДК 14 111.1 111.852 17 / ISBN 86-83453-77-4

(Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

2. "Херменеутика Бивствовања, воља и стварање - прилог физиологији умјетности", *Зборник радова*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2007., стр. 123-132.

УДК 111.1:111.852; 111. 852. / ISBN 978-86-7972-010-8

(Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

3. "Нихилистичко искуство идеје у реализму Радоја Домановића - читање приповједачке структуре субјекта", *Зборник радова*, *Корац*, Крагујевац, 2008., стр. 189-198.

УДК 821.163.41.09, 016:929 / ISBN 978-86-86685-20-9

(Рад у тематском зборнику националног значаја)

(Од избора у звање доцента 2008 - 2013.)

Кандидат је својим монографијама, као и својим радовима у зборницима и часописима, показао ширину интересовања (онтологија, естетика, херменеутика, филозофија књижевности) у којима се читава преокупација егзистенцијалним питањима, херменеутички смер истраживања који се од Ничеове и Хајдегерове позиције критички креће ка могућем разумевању приповједачке структуре субјекта. Може се препознати у радовима Желимира Вукашиновића намера да се отклони супротстављеност између филозофије и поезије, да се

укаже на значај односа између филозофије и књижевности, па се и књижевно стваралаштво кандидата треба читати у односу на поменуте оријентире његова филозофског истраживања. Тачније, Вукашиновић приступа проблему довршења традиционалне метафизике у смислу њена избављења кроз уметност или кроз поезију као суштину свих уметности. Метафизика се, по овој интерпретацији, изнова проналази у поетичком начину мишљења, а питање о природи филозофског истраживања је постављено као питање о темељу или могућности заснивања сваке науке и њена неопходног (само)разумевања, али и разумевање односа између филозофије, уметности (посебице књижевности) и науке. Историја филозофије, у спектру поменуте разлике, бива, на концу, интерпретирана као једна историја егзистенције у свом сталном приповедању где се питање новог почетка намеће, и преко субјекта, као хоризонт обнављајућег повратка свету живота. Кандидат у библиографији наводи објављену једну монографију и радове објављене у зборницима са међународних и националних скупова, те у научним часописима.

II. 1. Монографије

1. *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања*. Легенда, Чачак, 2010. ИСБН: 978-86-7784-169-0; УДК: 111.1, 165.12, 801.73, 141.32 (169 стр.)

II. 2. Научни и стручни радови објављени у часописима

1. "Доба медијализације свијета: Прозирност умјетности, радикална инвентивност и тероризам", *Наслеђе* бр. 8, тематски број: Уметност и медији. Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008., стр. 9-15.

УДК 111.852:316.75“19“ / ISSN 1820-1768

(Рад у водећем часопису националног значаја)

2. "Посљедња драма метафизике: Ниче", *Наслеђе* бр. 10, тематски број: *Ниче*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, . 2008., стр. 97-113.

УДК 14 Ниче Ф. 111 Ниче Ф. / ISSN 1820-1768

(Рад у водећем часопису националног значаја)

3. "Перспектива Ниче: Нихилизам и воља за моћ као умјетност", *Часопис Радови Филозофског факултета*, Источно Сарајево, 2008., стр. 167-184. Број свеске: 10., вол. 2., стр. 167-184.

УДК: 101.3 111.1:02.0 / ISSN 1512-5858

(Рад у водећем часопису националног значаја)

4. "Приповједачка структура субјекта и апокалипса апокалипсе или прича је овдје изгубила крај", *Наслеђе* бр. 16, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010., стр. 65-74.

УДК 82.0; 821.163.41.09ПОСТМОДЕРНИЗАМ / ISSN 1820-1768

(Рад у водећем часопису националног значаја)

5. "Разлика, религија и културна политика идентитета", *Дискурси: друштво, религија култура*, бр. 1, ЦЕИР, БиХ, Сарајево, 2011., стр. 73-79.

УДК 2 : 316.7 ISSN 2232-8637

(Часопис није на листи ресорног министарства)

6. "Херменеутика субјекта и егзистенцијални смисао заједнице", *Анали*, бр. 23, свеска I, приредили: Јасна Јанићијевић, Желимир Вукашиновић, уредник: Весна Половина, Филолошки факултет, Београд, 2011., стр. 213-222.

УДК 801.73 / ISSN 0522-8468

(Рад у часопису националног значаја)

У штампи:

7. "Хелдерлин, стварност језика и обнављање смисла поезије", *Књижевна историја*, Свеска друга, Београд, 2013.

(Рад у часопису међународног значаја)

II. 3. Научни и стручни радови објављени у зборницима

1. "Умјетност философирања, литераризација књижевности и насиље текста", *Зборник радова са научног скупа*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008., стр. 371-377.

УДК 821.09:32(082) / ISBN 978-86-85991-10-3

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

2. "Философирање и приповједачка структура субјекта", *Зборник радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009., стр. 185-191.

ISBN 978-99938-47-16-8

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

3. "Истина, субјект и поетичко избављење бића", *Зборник радова*, Естетичко друштво Србије, Београд, 2009., стр. 251-260.

ISBN 978-86-903729-3-5

(Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

4. "Философија као весела наука - о поетичкој природи философског истраживања", *Зборник радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2010., стр. 85-92.

ISBN 978-99938-47-23-6

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

5. "Владавина хуманизма и насиље техничког смисла културе", *Зборник радова са међународне научне конференције Етика у науци и култури*, уредници: Александра Вранеш, Љиљана Марковић, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2010., стр. 215-225.

УДК 001.3 / ISBN 978-86-86419-97-2

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

6. "Критика (не)постојеће стварности, егзистенција и ангажман - о субјективном смислу слободе", *Зборник радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2011., стр. 187-193.

ISBN 978-99938-47-31-1

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

7. "Заратустра и птице: о гравитацији љубави, небу које није над нама и веселој науци (при)падања", *Зборник радова Птице: књижевност, култура*, Лицеум бр. 14, Центар за научна истраживања САНУ и Универзитета у Крагујевцу, Крагујевац, 2011., стр. 325-338.

УДК 14 Ниче Ф. 821.112.2-3.09 / ISBN 978-86-81037-37-9

(Рад у тематском зборнику националног значаја)

8. "A Narrative Structure of the Subject and the Hermeneutical Rest from Identity", *Image, Identity, Reality*, Cambridge Scholars Publishing, 2011., стр. 29-36.

ISBN (10): 1-4438-2977-3 / ISBN (13): 978-1-4438-2977-9

(Рад у тематском зборнику међународног значаја)

9. "О јединству посредовања, приповиједања и пјевања у веселој науци Ничеовог Заратустре", *Зборник радова са научног скупа Естетичког друштва Србије Естетика и образовање*, уредници: Марко Новаковић, Уна Поповић, Естетичко друштво Србије, Београд, 2011., стр. 193-202.

УДК 14 Ниће Ф. 821.112.2-96.09 Ниће Ф. / ISBN 978-86-903729-5-9

(Саопштење са скупа националног значаја штампано у целини)

10. "Рецесија и демократизација - о кризи идеологије капитала и другим подвалама историје", *Зборник радова Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, уредници: Драган Бошковић, Маја Анђелковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2011., стр. 9-20.

УДК 141.7:330.14, 123 / ISBN 978-86-85991-34-9

(Рад у тематском зборнику националног значаја)

11. "Де(кон)струкција идентитета, вриједност разлике и опстајање у кругу", *Зборник радова са научног скупа*, књига 6/2, главни уредник: Владимир Милисављевић, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2012., стр. 145-150.

ISBN 978-99938-47-39-7

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

12. "Вријеме, живљење и *poiesis* - о смислу приповиједања и човјековом пјесничком становању", *Зборник радова Аспекти времена у књижевности*, уредник: Лидија Делић, Институт за књижевност и уметност у Београду, 2012., стр. 65-79.

УДК 82.0 / ISBN 978-86-7095-178-5

(Рад у тематском зборнику водећег националног значаја)

13. "Чему књижевност данас?", Зборник радова, *Савремено друштво и криза проучавања језика и књижевности*, уредници: Милош Ковачевић, Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012., стр. 21-38.

УДК 82:1 / ISBN 978-86-85991-46-2

(Рад у тематском зборнику међународног значаја)

14. "Како је изгубљена утопија егзила? - о друштву без заједнице и отуђењу без самоће", *Егзил(анти): књижевност, култура, друштво (Српски језик, књижевност, уметност)* међународни округли сто, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012., стр. 276-285. УДК 141.32 343.264

(Рад у тематском зборнику међународног значаја)

15. "Може ли се научити живјети у историји?", Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013., стр. 167-175.

УДК DOI 10.7251/NSFF1301167V

(Саопштење са међународног скупа штампано у целини)

II. 4. Уреднички и приређивачки рад

1. *Наслеђе* бр. 10, тематски број: *Ниче*, приредили: Драган Бошковић и Желимир Вукашиновић, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2008.

ISBN 1820-1768 = Наслеђе (Крагујевац)

2. *Наслеђе* бр. 16, тематски број: *Пост)модерна, апокалипса и књижевност*, приредили: Јасмина Теодоровић и Желимир Вукашиновић, уредник: Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2010.

ISBN 1820-1768 = Наслеђе (Крагујевац)

3. *Анали* бр. 23, свеска I, приредили: Јасна Јанићијевић, Желимир Вукашиновић, уредник: Весна Половина, Филолошки факултет, Београд, 2011., 397 стр.

ISSN 0522-8468

4. *Идентитет и религија*, часопис *Дискурси: друштво, религија култура*, бр. 1, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ, Сарајево, 2011., 290 стр.

ISSN 2232-8637

5. *Мултикултурализам и страх од другог*, часопис *Дискурси: друштво, религија, култура*, бр. 2, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ, Сарајево, 2011., 231 стр.

ISSN 2232-8637

6. *Демократија и криза*, часопис *Дискурси: друштво, религија култура*, бр. 3, уредник: Желимир Вукашиновић, ЦЕИР БиХ и Центар за политичку културу, Сарајево, 2012., 237 стр.

ISSN 2232-8637

На основу увида у радове које је кандидат доставио, имајући у виду развој његових истраживања, селективно и у сижеу, ћемо представити резултате његовог научно-истраживачког рада у периоду од последњег избора.

1. Монографија:

Књига *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања* представља допринос домаћој филозофској литератури која третира питање статуса односа између човека, песништва, уметности и филозофирања, у овоме случају реиницирајући већ потиснути проблем субјекта у оквиру онтолошког истраживања могућности разумевања и интерпретирања људског начина бивствовања. Књигу чине два поглавља: 1. Херменеутика Бивствовања *via* Хајдегер, 2. (Не)савремени (дис)курс херменеутике Бивствовања. Прво поглавље је оформљено кроз девет тематских јединица које деконструктивно воде истраживање ка откривању неиндиферентног статуса тубивствовања у оквиру Хајдегерове фундаменталне онтологије интерпретиране као херменеутика Бивствовања: 1. Удес метафизике и херменеутика Бивствовања, 2. Херменеутика Бивствовања и тубивствовање или зашто смисао? 3. Херменеутика Бивствовања, традиционална метафизика и тубивствовање или како се сјетити заборава? 4. Брига и тубивствовање или шта се то нас тиче? 5. Вријеме, коначност, Бивствовање или како живјети са сјећањем? 6. Херменеутика, дескрипција, поетичко мишљење или како преживјети истину? 7. Тубивствовање, разумијевање и свијет или како о(п)стајати без рјешења? 8. Херменеутика тубивствовања, историчност и смрт или о завичајности егзистенције 9. Херменеутика Бивствовања, случај субјекта и превазилажење хуманизма или зашто себи нисмо довољни? Битно је истаћи да се овде у књизи Желимира Вукашиновића ради о покушају да се Хајдегерова фундаментална онтологија тумачи као херменеутика Бивствовања и тиме, у контексту ауторове детаљне нивелације онтолошке диференције, опозове свођење егзистенцијалне аналитике тубивствовања на егологију (нпр. Левинас). Из те основе се стварају услови за препознавање другачијег субјективитета који је несводив на картезијански или кантовски модел. Полазни, уводни корак на том путу је *Удес метафизике и херменеутике Бивствовања* којим Вукашиновић резимира своју позицију из претходно објављеног двокњижја (*Композиција филозофије: Поетика пада и Генеалогија историје будућности*), а потом уводно читава услове самоизбављења метафизике преко херменеутике, те преко поезије као суштине свих уметности. У том се читавању отварају теме кроз које се обликује прво поглавље у целини: о односу између херменеутике Бивствовања и традиционалне метафизике, те метафизике, херменеутике и тубивствовања. Фундаментална онтологија као херменеутика, у том смислу подвлачи Вукашиновић, преко језика припрема мишљење за долазак Бивствовања и тиме обнавља примарни позив савременог филозофског истраживања које под ударом техничке ригорозности губи искуство радујућег чуђења и отворености. Друго поглавље заокружује испитивање граница онтолошке неутрализације тубивствовања, а води афирмацији приповедачке структуре субјекта и његова херменеутичког откривања кроз однос између филозофирања, уметности и живота. Поглавље под насловом *(Не)савремени (дис)курс херменеутике Бивствовања* демонстрира филозофску усмереност аутора ка битним питањима епохе у оквиру којег се конституишу три посебна одељка: 1. Корак натраг ка субјекту или о границама онтолошке неутрализације

тубивствовања и научне објективизације свијета, 2. О неидиферентности субјекта - перспектива Ниче, 3. Субјект и доба медијализације свијета - композиција Ниче/Бодријар. Приповедачки се субјект дискурзивно, непрестано и недовршено, конституише, а то значи да се - пратећи Вукашиновићево интенционално (по онтолошко-неутрално и по научно-објективизовано) "некоректно" читање херменеутике Бивствовања преко Рикерове, Левинасове и Деридине интерпретације Хајдегера - драма субјекта смешта у дескриптивни и метафорички потенцијал језика, чиме се субјект ослобађа од објективизоване стварности и научно-техничког овладавања бивствовањем. Субјект, и стилем као оним људским у делу, тако себе признаје и истином (властитог) бивствовања, а филозофирање се, што је у овој делу књиге посебно истакнуто, проналази на путу читања (и читавања) приповедачке структуре субјекта. *Pathos* субјекта, његово признавање у вољи за моћ као принципу превредновања доминантних вредности, физиологија уметности у никад идиферентној перспективи проживљавањем искуства користи и штете метафизике по живот, интензивирају судбину западне метафизике у драми њена довршења и нестајања субјекта. Завршни одељак књиге из те основе прилази ситуацији субјекта у добу медијски произведеног света третирајући питање прозирности уметности, радикалне инвентивности и тероризма. Вукашиновић третира тај проблем кроз композициону реинтерпретацију Хајдегерове тезе о *добу слике света*, Бодријаровог разумевања *прозирности, симулације, трансестетског и трансполитичког* и Ничеовог *обрата платонизма као чина довршења традиционалне метафизике*. Поставља се питање: да ли се постмодерна уопште десила? (Пост)метафизичко доба постаје, у оквиру ове интерпретације, доба метафизичке носталгије за уметношћу којом се открива да је потиснута суштина метафизике сама воља за животом. Овај би пут, што је основна поставка књиге Желимира Вукашиновића, водио, преко деструкције поларитета *језик* (поезија, књижевност)/*мишљење* (филозофија, теологија), афирмацији једног другачијег субјекта у филозофском дискурсу. У целини књига Желимира Вукашиновића *Бивствовање, херменеутика, субјект - ка границама онтолошке неутрализације тубивствовања*, представља озбиљно и продубљено познавање питања које проблематизује и истовремено представља допринос нашем филозофском животу.

2. Научни радови:

2.1. „Последња драма метафизике: Ниче“. Наслеђе бр. 10, тематски број: Ниче, Крагујевац, 2008., стр. 97-113.

Три собом условљена питања, овим радом артикулисана из равни Хајдегерове и Јунгове интерпретације Ничеа, разабире порекло разумевања искуства Ничеова филозофирања: Ко је Ничеов Заратустра? Какав је статус метафизике, уметности и воље за моћ у односу на живот? Шта значе Ничеове речи „Бог је мртав“? Акцентира се значај личног у филозофирању, појаве првог лица, а онда и стила, као битних аспеката интуитивног метода филозофирања. Пад субјекта, рад управо то показује, његово признавање у вољи за моћ као принципу превредновања доминантних вредности, физиологија уметности у никад идиферентној перспективи проживљавањем искуства користи и штете метафизике по живот, интензивирају судбину западне метафизике у њеној последњој драми коју аутор препознаје у "случају Ниче".

2.2. „Филозофирање и приповједачка структура субјекта“. Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009., стр. 185-191. Тип скупа: међународни. Носилац скупа: Филозофски факултет, Источно Сарајево. Пале, 2008. године.

Основна теза овога рада јесте да је постмодернистичко демолирање класичне наративне структуре и превазилажење епохалног мишљења реверзибилно ескалирало у покушају анулирања драме нестајања субјекта успостављене у онто-тео-лошкој конституцији линеарног односа између почетка и краја. Позиција традиционалне метафизике, како то аутор овде јасно показује, картезијански омогућава услове за постављање субјекта у свету, а тиме и, по западну цивилизацију увек епохалног догађања и непрестано изновног конституисања њеног места драме. Наука, технологија, уметност,... су домен присуства субјекта управо на начин драматизације сопственог нестајања. Субјект се, тако, упркос различитим облицима метафизичке или, пак онтолошке, само-неутрализације, непрестано и недовршено, дискурзивно, конституише, а то у овом случају значи: приповедачки и приповедањем. Наиме, Вукашиновић управо то посебно истиче, субјект се на овај начин признаје и истином бивствовања, те опстаје и у објективизованој стварности, а филозофирање се проналази на путу читавања и читања приповедачке структуре субјекта. Филозофирање је, пратећи централне поставке ове интерпретације, поетичка феноменологија *Dasein-a* којом се субјект признаје у истини бивствовања производећи могућност својега недовршеног приповедачког реконституисања. Тек тада, тек ту и тиме, проговоривши о смислу, по Вукашиновићу, говоримо и о значењу. Филозофирање зато бива *припремање*: пут којим се, кроз мисао о смислу, припрема долазак Бивствовања и афирмише воља за животом. Ова припрема је и неминовно, и увек изновно, довршење науке у херменеутици Бивствовања. Зато је, како је у овој раду показано, историја филозофије и једна (и)историја (не)разумијевања у свом сталном приповедању где се питање новог почетка намеће као хоризонт обнављајућег повратка свету живота.

2.3. „Истина, субјект и поетичко избављење бића“. Зборник радова, Естетичко друштво Србије, 2009., стр. 251-260. Тип скупа: национални. Носилац скупа: Естетичко друштво Србије. Београд, 2008. године.

Преиспитивање граница онтолошке неутрализације субјекта и научне објективизације свијета јесте овим радом покренуто као питање о статусу истине, а, полазећи од контрастивног излагања Платонове, Декартове, Хајдегерове и Деридине перспективе, исто се ситуира унутар односа између метафизике и уметности. У раду се показује да је суштина уметности - поетичко избављење бића. Избављење бића је онда нужно смештено у дескриптивном и метафоричком потенцијалу језика, а не у научно-техничком овладавању бићем. Однос бића и Ништа, уметност и сусрет са истином бића, смисао и нестајање субјекта, самообнављање Бивствовања и јављање Другог, су интерпретирани као подручја искушавања стварности која - проблематизујући искуство краја историје, краја идеје о слободи и краја човека, те прозирности уметности - евидентирају немогућност новог почетка без препознавајућег признавања субјекта. Уметност се, у исходишту, тумачи као стални покушај рестаурирања човековог историјског *Dasein-a* унутар Бивствовања које бива аутентично откривено. Вукашиновић,

у овом раду, закључује да је битни је квалитет уметности, а у сусрету бића са истином и моралом, управо њена добра воља за привид.

2.4. „Филозофија као весела наука - о поетичкој природи филозофског истраживања“. Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2010., стр. 85-92. Тип скупа: међународни. Носилац скупа: Филозофски факултет, Источно Сарајево. Пале, 2009. године.

Интерпретативно се ослањајући на позиције Хајдегера, Ничеа, Фукоа и Дерида, аутор у овоме раду приступа проблему довршења традиционалне метафизике у смислу њена избављења кроз уметност или кроз поезију као суштину свих уметности. Метафизика се, како Вукашиновић излаже, изнова проналази у поетичком начину мишљења, а питање о природи филозофског истраживања је постављено као питање о могућности заснивања сваке науке и њена неопходног (само)разумевања. У томе се контексту овим радом, не само уважавањем аутентичног карактера *poiesis*-а, приступа историјском исходишту метафизике који, пратећи Вукашиновићеву интерпретацију, јесте поезија као суштина свих уметности. Како је у овоме раду показано, филозофија од Ничеа наомамо (чак и преко ригорозности Хусерлове феноменологије), а осведочујући се у немогућност да поднесе претенциозност, хоће бити весела наука и у томе хтењу преиспитује задаћу мишљења - гдје се као најделикатнија јављају питања о истини и моралу. Из овога запажања, а у контексту Хајдегерове интерпретације, аутор излаже тезу да се суштина поезије успоставља из нераскидиве спреге љубави, бола и смрти - од које се техницизмом отклања савремена наука, а управо је то подручје оно из којег се метафизика јавља као воља за животом. Питање о побудама филозофског истраживања се, и по савремену науку и по технику, показује онда као питање о томе шта јесте суштина поезије, а резултате тог истраживања, без претенциозности ка објективизму, аутор сматра, превасходно потврђени живот чини убедљивим.

2.5. "A Narrative Structure of the Subject and the Hermeneutical Rest from Identity", *Image, Identity, Reality*, Cambridge Scholars Publishing, 2011., стр. 29-36.

Тему о наративној структури субјекта, Вукашиновић овде развија кроз интерпретацију Хајдегеровог разумевања односа између разлике и идентитета, логоса и суштине поезије, Рикерове студије о наративном идентитету и Деридине деконструкције полартета мишљење/језик у делу *Уликс грамофон*. Централни проблем у оквиру наведене теме јесте проблем стварности унутар искуства колапса логоцентризма и појаве дисконтинуитета у историјском заснивању културних политика идентитета. Чежња за другим се, по аутору, читава и у непрестаној потреби да се прича, као основ историјског кретања, конституише. Читање приповедачке структуре утолико субјекта се може узети као начин разумевања културе чији се смисао непрестано конституише кроз дискурзивну природу језика. Разлика, у том смислу, упућује на референтност, однос према другој без кога прича не би могла бити испричана. Захтев за апсолутним разумевањем се, на концу, одбацује у име позива на сталну и недовршиву интерпретацију чији је битни херменеутички квалитет - реконституција потиснутог субјекта.

2.6. "Владавина хуманизма и насиље техничког смисла културе", Зборник радова са међународне научне конференције *Етика у науци и култури*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2010., стр. 215-225.

У овом раду аутор истиче да је основни проблем етике (као практичне филозофије) статус људског деловања, а тиче се испитивања природе односа између могућности слободе и одговорности. Етика сведена на хуманизам, Вукашиновић појашњава, редукује одговорност људског деловања на релацију човек-човек, а тиме се губи хоризонт отворености према Другом у целини. Превазилажење хуманизма путем херменеутике Бивствовања, које је у овој интерпретацији на делу, укључује неопходност деструкције картезијанског субјекта успостављеног у метафизичкој намери да се конституише темељ за ослобађање човека на начин његова самоодређења. Управо овај темељ, указује Вукашиновић, установљава и утврђује суштину слободе преко само-извесности субјекта. У добу технолошког империјализма, аутор наставља своју елаборацију, субјективизам досеже свој климакс у технолошкој организацији човека из којег се пројектује културна стварност у виду света објекта. Проблем је у томе да човекова суштина бива мишљена у односу на суштину технологије. На основима Хајдегерове фундаменталне онтологије аутор успева развити теоријски модел којим би било могуће превазићи хуманизам као инструментализам и као функционализам, а тако и изнова открити поетички смисао културе.

2.7. "Рецесија и демократизација - о кризи идеологије капитала и другим подвалама историје", Зборник радова *Друштвене кризе и (српска) књижевност и култура*, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, стр. 9-20.

У раду се, једним делом, интроспективно трага за разумевањем: а. порекла кризе егзистенције и б. односа између културне индустрије, дизајнирања идентитета и производње криза. Исходиште је, Вукашиновић се позива на Камијев егзистенцијализам: афирмација личне побуне која не тражи жртве, нема циљ, нема саучесника, нема издајника,...; побуна која чува свет (и другог) у његовој неподударности са логичком представом субјекта, док антагонизам, чак и онај дијалектички, расклапа у откривеном квалитету бесмисла егзистенције. Друга перспектива рада се може препознати у покушају да се укаже да догађај рецесије није сводив на економски феномен; да је рецесија израз целокупне историје Запада која је свој наводни крај докучила у оној епохи у којој је идеја слободе корумпирана идејом капитала. Либерални капитализам, дакле, обиљежава време краја револуција, а демократизација, као његов *modus operandi*, процесуира чињеницу да су класне разлике укинуте, а тиме и услов за класну борбу која би водила у револуцију. Преакумулирана фрустрација идентитета који разлику поставља као де-формацију остаје да се растерети кроз реваншистичке сукобе, а културна (пост)индустрија се, како аутор тумачи Деридину тезу из књиге *Марксове сабласти*, развија као глобална манифактура утвара: фантома кризе и претње... Личну кризу третира фармацеутска индустрија, колективну (која више није класна него национална) - су-дејство тероризма и система надзирања, социјалну - нео-анархизам у виду пост-метафизичке компилације симболичког пражњења нео-левице и нео-деснице, а глобалну - претња нуклеарног рата/катастрофе. На крају аутор оставља отвореним питање: како (у свему овоме, научити) живети?

2.8. "Херменеутика субјекта и егзистенцијални смисао заједнице", *Анали*, бр. 23, свеска I, Филолошки факултет, Београд, 2011., стр. 213-222.

Основно питање рада јесте: шта је филозофија и чему филозофија (данас)? Отклањајући се од гносеолошког произвођења проблема могућности сазнања у смислу остваривања једне дисциплине филозофије, Вукашиновић, позивајући се на Фукоа, у одговору евидентира нужност филозофије као херменеутике субјекта или као терапеутике: старања за себе - једног неиниферентног, увек старајућег, откривања смисла бивствовања, односно истрајавања у постојању. Овиме се опозива теоријски консензус на плану напора да се превлада позиција субјекта, тачније, опозивају се филозофије које нуде модел дискурса који апсолутизује другог. Херменеутиком субјекта се, по аутору, посредује опстајање у кругу, опстајање без решења за људску ситуацију, човеков суживот са собом и примена катартичке вештине, али се траже и услови за обнављање добре воље разумевања која, својом положеношћу у дијалог, открива егзистенцијални смисао заједнице.

2.9. "Чему књижевност данас?", Зборник радова, *Савремено друштво и криза проучавања језика и књижевности*, уредници: Милош Ковачевић, Драган Бошковић, Филолошко-уметнички факултет, Крагујевац, 2012., стр. 21-38.

Рад има три дела која, изведена из насловног питања, трагају за смислом књижевности данас: 1. *Књижевност и егзистенција. Шта је књижевност?* 2. *О границама теоријског приступа књижевности - у прилог философији књижевности.* 3. *Језик и људско постојање. Чему поезија?* Питање о смислу књижевности се поставља као питање о смислу писања и читања, имплицитно приповедања и певања, или, у ширем контексту, као питање о односу између језика и људског постојања, а тај смисао, пошто не може бити изведен само из мишљења, од нас тражи да обновимо осећај вредности односа између књижевности и света живота. Уместо да се постави у функцију теорије и појма који је апстрактно потврђује, књижевност, како аутор овим радом показује, треба да фактички потврди могућност слободе у свету. Овај позив књижевности није само позив на који се одговара писањем него целовитим ангажманом бића за књижевност као начин егзистирања. Како историја као позитивна наука, сматра аутор, није довела до раскринкавања властитих заблуда и фаталних стратегија идентификације са симболом које производе смрт, остаје евидентирати да је основно својство сазнавања историје *касни пацифизам* који потврђује довршење традиционалне метафизике и тиме позива на обнављање питања о историјском смислу књижевности.

2.10. "Може ли се научити живјети у историји?", Зборник радова са научног скупа, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013., стр. 167-175.

Насловно питање овога рада тиче се, прво, односа субјективности, истине и времена и, друго, разумевања порекла насиља и суочавања са последицама насиља, а да би се пронашао пут исцелења и деструисао миметички однос према прошлости. Тај је пут, по Вукашиновићу, остао прикривен у представљању историје у виду науке, па се полазно питање, а које ће бити и исходиште овога разматрања, може поставити и на другачији начин: да ли се уопште може испосредовати другоме оно што други, преко властита искуства, нема у своме сазнању - дакле, није искусио нити био сведок? Питање о смислу историје, овде постављено као питање о могућности посредовања, јесте, у основи, део херменеутичко-гносеолошког проблема чије је порекло у темпоралној природи људског

постојања: свако сазнање касни, прошлост се не може кориговати, односно не може се учинити да не буде оно што је било. То је, како аутор истиче, основна чињеница историје, све остале се ревидирају. Криза историје као чињеничне науке се манифестује преко *загубљености у посредовању* за које се обично, објективистички, окривљује други, па је зато, како је у раду изложено, производња криза битно својство културне (пост)индустрије која је стављена у функцију капитала, оправдања идеала и културних политика идентитета. Сусрет у времену се, у недостатку добре воље разумевања, зато и одвија или, у једној крајности - реваншистички или, у другој крајности - туристички, у виду економије односа која генерише „бољу стварност“ преко утопије прометне вредности. Дерида је, аутор цитира, интерпретира као „сан о чистој размјени - у коме се више ништа не размјењује“. Разумевање, то је основна теза рада, није пуко памћење, нити хронолошко архивирање доживљаја, оно је конститутивни аспект свести о томе да се прошлост тиче онога што је одлучено, учињено, а што утиче на одлуке које се доносе у будућности. Традиција је усвајање у коме се заснива свест о томе шта је човек, односно човечанство данас, она јесте, како аутор интерпретира Јасперсову теоријску позицију, и пут човековог буђења, а тиме је и могућност која отвара егзистенцију у њеној слободи да се одреди према будућности на коректнији начин. Историја је, закључује Вукашиновић, несводива на догађај. Она се није већ догодила у целини, она долази и из садашњег филозофирања које у вези са традицијом настоји открити оно што се збива унутар или кроз саму егзистенцију. У томе збивању, враћајући се на крају насловном питању и без одговора, филозофија може бити изнова откривена као опозив миметичког односа према прошлости и "уочавање бивствовања, велики мир".

Увидом у објављене радове кандидата Комисија констатује да др Желимир Вукашиновић испуњава услове за реизбор у звање доцента. Од избора у звање *доцента* за Увод у филозофију на Филолошком факултету у Београду 2008. године, Вукашиновић је објавио:

- а. - 1 монографију;
- б. двадесет и један научни рад, и један рад има у штампи (*Књижевна историја*, свеска друга, 2013.):
  - 1 рад, у штампи, часопис међународног значаја (часописи које је Стручно веће друштвених и хуманистичких наука верификовало посебном одлуком),
  - 4 рада објављена у водећим часописима националног значаја,
  - 1 рад објављен у часопису националног значаја,
  - 1 рад објављен у научном часопису који није на листи ресорног министарства,
  - 7 радова објављених у зборницима са међународних научних скупова,
  - 2 рада објављена у зборницима са националних научних скупова,
  - 3 рада објављена у тематском зборнику међународног значаја.
  - 2 рада објављена у тематском зборнику националног значаја,
  - 1 рад у тематском зборнику водећег националног значаја.

Вукашиновић је главни и одговорни уредник часописа *Дискурси - друштво, религија, култура*, ЦЕИР, Сарајево, приредио је тематске бројеве часописа *Анали* (посвећен животу и делу проф. др Ратка Нешковића) и *Наслеђе*: 1. *Ниче* и 2. *(Пост)модерна, апокалипса и књижевност*. Кандидат је учествовао на конференцијама и

научним скуповима, држао је јавна предавања, учествовао у промоцијама и трибинама, члан је Естетичког друштва Србије, ангажован је на пројекту 178018 *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије.

Имамо у виду и да је Желимир Вукашиновић рецензент часописа *Наслеђе*, часописа *Радови Филозофског факултета* у Источном Сарајеву и *Зборника радова са научног скупа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево. Рецензирао је: 1. *Етика: приручник за студенте библиотекарства*, Итака, Филолошки факултет у Београду, 2010., ауторке проф. др Јасне Јанићијевић; 2. *Стваралачко компоновање*, Рима галерија, Крагујевац, 2010., аутора проф. др Слободана Лазаревића.

III. ОЦЕНА ПЕДАГОШКОГ РАДА И АНГАЖОВАЊА У НАСТАВИ

На Семинару за друштвене науке Филолошког факултета у Београду, Вукашиновић изводи наставу студијских програма за предмете *Увод у филозофију* и *Увод у естетику* на основним студијама, *Филозофију књижевности* на мастер студијама и *Филозофију књижевности - феноменолошки приступ* на докторским студијама. У периоду од 2008. до 2010. године предавао је и на докторским студијама Филолошко-уметничког факултета Универзитета у Крагујевцу предмете: *Феноменологија*, *Херменеутика и деконструкција*, *Савремене теорије поезије*. Од 2008. године учествовао је у комисијама за одбране магистарских и мастер радова на Филозофском факултету у Источном Сарајеву:

1. Магистарски рад: Валентина Чизмар, *Појам живота и превладавање нихилизма у филозофији Фридриха Ничеа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2009.

2. Магистарски рад: Миљан Попић, *Филозофија иконе код Јована Дамаскина*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2011.

3. Магистарски рад: Данијела Богдановић, *Филозофска рецепција игре као парадигме умјетничког стварања*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2011.

4. Магистарски рад: Станислав Томић, *Умјетност као феноменолошко-херменеутички проблем (питање умјетности у филозофији Едмунда Хусерла и Ханса Георга Гадамера)*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2012.

5. Мастер рад: Сања Марић, *Појам феноменологије у филозофији Мартина Хајдегера*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013.

6. Мастер рад: Младен Милинковић, *Однос бића и ништа*, Филозофски факултет, Источно Сарајево, 2013.

Желимир Вукашиновић је био заменик управника Семинара за друштвене науке у периоду од 2009. до 2011. године, а управник је Семинара за друштвене науке од 2011. године. Показао је колегијалност, компетентност и одговорност у реализацији наставних програма, посвећеност и комуникативност у раду са студентима, и спремност да подстиче аутономно мишљење студената. И на другим факултетима, од *La Trobe* Универзитета у Мелбурну до Филолошко-уметничког факултета у Крагујевцу, на шта указују и препоруке, Вукашиновић је у континуитету постигао успех у раду са студентима.

IV. ЗАКЉУЧАК

Увидом у научно-истраживачки рад др Желимира Вукашиновића, ширину интересовања (онтологија, естетика, херменеутика, филозофија књижевности), одговоран и узоран педагошки рад, учешће у комисијама за одбране магистарских и мастер радова, као и рад у оквиру пројекта *Друштвене кризе и савремена српска књижевност и култура: национални, регионални, европски и глобални оквир* који финансира Министарство за науку и технолошки развој Републике Србије, констатујемо да таква усмереност кандидата и учинак по свему кореспондирају с потребама студијских програма на Филолошком факултету. Имајући у виду и чињеницу да је 2008. године у редовној процедури др Желимир Вукашиновић већ биран за *доцента* за наставно-научну област *Филозофија*, предмет *Увод у филозофију*, на Филолошком факултету Универзитета у Београду, као и његов ангажман у раду Семинара за друштвене науке, сматрамо да су се испунили услови за његов реизбор у звање *доцента* за предмет *Увод у филозофију* на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

На основу свега наведеног Комисија има задовољство да предложи да се **др Желимир Вукашиновић** изабере у звање и на радно место **доцента за ужу научну област Филозофија, предмет: Увод у филозофију** на Филолошком факултету Универзитета у Београду.

У Београду, 20. 08. 2013. године

КОМИСИЈА:

1. _____
др Мишо Кулић, редовни професор *Онтологије*,
Филозофски факултет Универзитета у Источном Сарајеву

2. _____
др Ива Драшкић-Вићановић, редовни професор *Естетике*,
Филолошки факултет Универзитета у Београду

3. _____
др Ирина Деретић, доцент *Историје филозофије и Увода у филозофију*,
Филозофски факултет Универзитета у Београду